

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-90 / 2625

Ankara

23/5/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 5/5/2000 tarihinde kararlaştırılan "Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

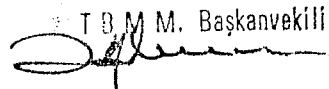
Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki _____ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tan Kom.	Plan ve Bütçe
Evet Etm.	Milli Savunma
Tarih	26.5.2000 - 1/698
T. B. M. M. Başkanı	M. Necati SÖKMENOĞLU
Başkan	İ. T. S. M. M. Başkanvekili

T. B. M. M. Başkanvekili

GENEL GEREKÇE

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin muvazzaf subay kaynaklarını, harp okulu, fakülte veya yüksek okul mezunları, yedek subaylıktan muvazzaf subaylığa geçenler ile astsubaylıktan muvazzaf subaylığa geçenler oluşturmaktadır. Muvazzaf astsubay kaynakları ise astsubay okullarıdır. Astsubay okulları; astsubay hazırlama okulları ve astsubay sınıf okulları olmak üzere ikiye ayrılır.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa 7/7/1971 tarihli ve 1424 sayılı Kanunla eklenen ek 12 nci madde ile "Silahlı Kuvvetlerde ihtiyaç duyulan sınıflar için, özel kanunda gösterilen usul ve esaslara göre sözleşmeli subay alınabilir" hükmü getirilmiş, ancak bu güne kadar bu hususta bir yasal düzenleme yapılamamıştır.

Yalnızca lise mezunlarının yedek subay olduğu zamanlarda 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar Kanununun 29 ncu maddesi gereğince, yedek subaylardan istekli olanlar, muamele memuru ve hesap memuru olarak bir nevi sözleşme ile subay nasbedilmişler ve bunlar daha sonra aldıkları haklarla albay rütbesine kadar yükseltildiklerinden statüleri sözleşmeliden ziyade muvazzaf subay niteliğine dönüşmüştür. Dolayısıyla bugüne kadar gerçek anlamda sözleşmeli subay istihdamı mümkün olmamıştır.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yeniden yapılanması, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde büyük rütbeden ziyade küçük rütbeli subay ve astsubaylara olan ihtiyacı artırmış, bu nedenle mevcut subay ve astsubay kaynaklarına sözleşmeli subay ve astsubay kaynağının da ilave edilmesi zarureti ortaya çıkmıştır.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinde çeşitli rütbe ve görevlerdeki subay ve astsubaylar, rütbe bekleme sürelerini ve yıllara göre verilen zayıata bağlı olarak küçük rütbeden, büyük rütbeye doğru azalan bir mahrut oluşturmaktadır. Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yapısı itibarıyla küçük rütbelerdeki subay ve astsubay ihtiyacı, üst rütbelere oranla daha fazladır. Bu nedenle, küçük rütbelerdeki subay ve astsubay ihtiyacını karşılamak için bir temin ve yetiştirme modeli uygulandığında, üst rütbelerde ihtiyaçtan fazla subay ve astsubay birikmektedir. Üst rütbelerdeki bu birikim kadrosuzluktan emekli etme, gibi tedbirlere rağmen arzu edilen şekilde düzenlenememektedir. Diğer yandan üst rütbelerdeki birikimlerin kontrol edilmesi ihtiyacı nedeniyle başlatılmış olan terfiin kadro esasına dayandırılmasının astsubaylara uygulanması gibi çalışmalar ile uyumlu bir bütünlük teşkil ettiği değerlendirilen "Sözleşmeli Subay ve Astsubay Kanun Tasarısı", kaynak çeşitlendirmesine imkân vermesi açısından da temin yetiştirme planlarının etkinliğini artırabilecek niteliktedir.

İnsan gücü planlarında temin ve yetiştirme; teğmen-üsteğmen kadro ihtiyacını karşılayacak miktarın altında tutulmakta, üst rütbe birikimlerinin makul seviyede oluşturulmasına çalışılmaktadır. Ancak bu durumda da teğmen-üsteğmen miktarı az olduğundan bu rütbelerde sıkıntı meydana gelmektedir. Dolayısıyla küçük rütbeli subay ihtiyacı Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığında %30, Deniz Kuvvetleri Komutanlığında %10 oranında yedek subaylarla karşılanabilmektedir.

Yedek subaylar ise kısa bir eğitimi müteakip kıt'alara gönderilmekte, görevlerini tam olarak öğrendikleri ve verimli olmaya başladıkları anda terhis olmaktadır. Öte yandan çeşitli mesleklere mensup bu gençler, meslekleriyle genellikle ilgisiz bir alanda mükellefiyete tabi tutulmaktan hoşnut olmamaktadırlar. Askerliğin kısaltılması da her zaman gündemde olan bir konu olduğundan yedek subaylığın zaman içerisinde tedricen kaldırılması, yerine gönüllülük ve profesyonellik esasına dayalı sözleşmeli subay statüsünün getirilmesi, bu bakımdan da bir çözüm olarak ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca sözleşmeli subayların; harp okulu kaynaklı subayların kullanıldığı kısım komutanı, takım ve bölük komutanlığı ve benzeri kadro görev yerlerinde istihdam edilmesi yanında, fakülte veya yüksek okul kaynaklıların kullanıldığı mühendis, tabip, öğretmen gibi kadro yerleri ile halen yedek subayların görev yaptığı tercümanlık, otomatik bilgi işlem merkezi gibi görev yerlerinde de istihdam edilmesi ve istihdam edilen sözleşmeli subay miktarı kadar, muvazzaf subay yetiştirilmesinin azaltılması veya yedek subay istihdamında kesinti yapılması amaçlanmaktadır.

Bu statüde personel alımının gerçekleştirilmesi ile sözleşmeli subay alınan sınıflar için dış kaynaktan muvazzaf subay alımının durdurulması veya asgari hadde indirilmesi de gerçekleşebilecektir. Aksi takdirde dış kaynaktan alınanlar doğrudan muvazzaf subaylığa geçirildiğinden Türk Silâhlı Kuvvetlerinde hizmet etmeyi amaçlayanların, başlangıçta sosyal güvencesi daha fazla olan muvazzaf statüyü, sözleşmeli subay olmaya tercih edecekleri değerlendirilmektedir.

Belirtilen sebepler çerçevesinde bir zaruret olarak ortaya çıkan sözleşmeli subay ve astsubay istihdamının;

a. Kıt'aların takım komutanı ve küçük rütbeli subay ve astsubay ihtiyacının, harp okulu ve astsubay okulu kaynaklı subay ve astsubaylara nazaran daha ekonomik olarak karşılanması,

b. Yedek subaylara nispetle, daha uzun süre istihdam edileceklerinden birçok hizmetin kısmen profesyonel personel ile yürütülmesine imkan verilmesi,

c. Harp Okulu mezunu subayların daha etkin ve kritik görev yerlerinde kullanılması,

d. Yedek subay istihdamının zamanla azaltılmasına ve hatta kaldırılmasına imkan verilmesi,

e. İleride, dış kaynaktan subay alımı uygulamasının durdurularak denenmiş çalışan, istikbal vadeden sözleşmeli subayların muvazzaf subay kaynağına aktarılarak, dış kaynağın getirdiği olumsuz personel problemlerinin asgari seviyeye indirilmesi,

f. Üst kademelerde arzu edilen subay ve astsubay mahrutunun teşekkülünde idareye elastikiyet sağlanması,

g. Kısmen profesyonel ordunun teşkiline bir adım daha yaklaşılması,

h. Diğer subay ve astsubay kaynaklarında meydana gelecek değişikliklerin telafisinde elastikiyet sağlanması,

i. İstihdam alanında, Ülke çapında yeni bir iş sahası açılması,

j. Sözleşmeli astsubayın sırasıyla önce muvazzaf astsubay daha sonra da muvazzaf subay olabilmesi,

mümkün olduğundan motivasyon ve verimlilik açısından da herhangi bir problemle karşılaşılmayacağı değerlendirilmektedir.

Yukarıda açıklanan ihtiyaç ve faydalar esas alınarak hazırlanan bu Kanun Tasarısı ile istihdam edilecek sözleşmeli subay ve astsubayların temini, yetiştirilmeleri, sınıflandırılmaları, hizmet şartları, yükselmeleri, atamaları, görev ve yükümlülükleri ile özlük ve sosyal haklarının düzenlenmesi amaçlanmıştır.

İstihdam edilecek sözleşmeli subayların ve astsubayların, öncelikle aday statüsünde, ön sözleşme ile subaylarda ve astsubaylarda askerî eğitime alınmaları; bu eğitimi başarı ile bitiren sözleşmeli subay ve astsubay adaylarının teğmen ve astsubay çavuş rütbesine nasbedilerek kendileri ile kesin sözleşme imzalanmasını müteakip ilk tayin yerlerine gönderilmeleri öngörülmektedir.

Ayrıca, sözleşmeli subay ve astsubayların rütbe bekleme süreleri hakkında, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda muvazzaf subaylar ve astsubaylar için belirlenen sürelerin uygulanacağı, istekli olanların; sözleşmeli subaylarda üsteğmenliğin dördüncü yılında muvazzaf subay olmak için, sözleşmeli astsubaylarda ise; Türk Silahlı Kuvvetlerindeki dördüncü fiilî hizmet yılı başından itibaren onikinci fiili hizmet yılının bitimine kadar muvazzaf astsubay olmak için başvuru yapabileceği, bunlardan ihtiyaca göre, insan gücü planlarındaki miktar kadarının, muvazzaf subay veya astsubay olarak alınacağı, muvazzaf statüye geçenlerin sözleşmeli statüden çıkarılarak, muvazzaf subay veya astsubayların statüsüne tabi olacağı hüküm altına alınmaktadır.

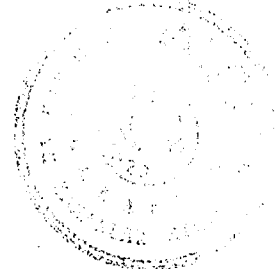
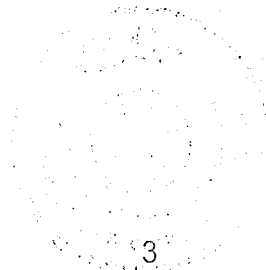
Bununla birlikte, sözleşmeli subay ve astsubay statüsünde bulunan personelden; muvazzaf statüye geçemeyenler veya geçmek istemeyenler sözleşmelerini yenilemek suretiyle subaylarda yüzbaşı rütbesi ile astsubaylarda ise astsubay kıdemli üstçavuş rütbesi ile hizmete devam edebileceklerdir. Bu durumda 6 yıllık yüzbaşı bekleme süresini müteakip 15 inci hizmet yılı sonuna gelen sözleşmeli subaylar ile 3 yıllık astsubay kıdemli üstçavuşluk bekleme süresini müteakip 12 nci hizmet yılı sonuna gelen sözleşmeli astsubaylar için iki seçenek sunulmaktadır.

Birincisi; sicil amirlerince "Türk Silâhlı Kuvvetlerinde istihdamı uygundur." kanaati olanlar ve sözleşmeli subay olarak kalmak isteyenlerin yüzbaşı rütbesinde, sözleşmeli astsubay olarak kalmak isteyenlerin astsubay kıdemli üstçavuş rütbesinde sözleşmeleri Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunda belirtilen rütbe yaş hadlerine kadar uzatılarak emeklilik hakkını kazanmaları sağlanmaktadır.

İkincisi; kendilerince veya idarece Türk Silâhlı Kuvvetlerinde kalması istenmeyen sözleşmeli subayların yüzbaşı rütbesi bekleme süresi sonunda, sözleşmeli astsubaylarda ise astsubay kıdemli üstçavuş rütbe bekleme süresi sonunda sözleşmeleri feshedilmekte ve tazminatları verilerek Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişkileri kesilmektedir.

Bu imkânlar ile, ileride toptan muvazzaf olmak için meydana gelebilecek talep ve isteklerin önüne geçilmesinin yanında muvazzaf subay ve astsubaylığa geçmenin bir plân dahilinde ve kontrollü olarak gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Sözleşmeli subay ve astsubay istihdamı, personelin yetiştirilmesi için ilâve bir maliyet de gerektirmediğinden, ekonomik nedenlerle tercih edilen bir istihdam şeklidir ve yabancı ordulardaki uygulamalar da bunu doğrulamaktadır. Özellikle modern araç, gereç ve silâh sistemlerini ihtiva eden küçük birlik ve teşkillerin teknik kullanımı ve sevk idaresinde ihtiyaç duyulan küçük rütbeli personel talebinin karşılanması ve Türk Silâhlı Kuvvetlerine sağlayacağı müspet etkileri de dikkate alındığında sözleşmeli subay ve astsubay istihdamının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, Türk Silâhlı Kuvvetleri subay ve astsubay kaynaklarına yeni bir kaynak olarak ilave edilen sözleşmeli subay ve astsubay statüsündeki personelin; temini, yetiştirilmesi, sınıflandırılması, hizmet şartları, yükselme, atama ve yer değiştirmesi, görev, yükümlülükleri, özlük ve sosyal hakları, muvazzaf subaylığa ve astsubaylığa geçme, ayırma ve ayrılma esaslarının düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2- Madde ile Kanunun, sözleşmeli subayları ve astsubayları bunları istihdam edecek Türk Silâhlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları kapsayacağı belirlenmektedir.

Madde 3- Maddede Kanunda yer alan; ön sözleşme, sözleşme, sözleşmeli subay adayı, sözleşmeli astsubay adayı, sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, askeri eğitim kavramlarından ne anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.

Madde 4- Maddede sözleşmeli subayların; eğitim, öğretim ve yaş durumları esas alınarak temin edileceği kaynaklar belirtilmekte, sözleşmeli subay olamayacak personel açıklanmaktadır.

Madde 5- Madde ile, sözleşmeli subaylara adaylık süresi ve daha sonra verilecek askeri eğitim ve öğretimin esasları belirlenmektedir.

Madde 6- Madde ile sözleşmeli subayların; eğitim, öğretim ve yaş durumları esas alınarak temin edileceği kaynaklar, sözleşme sürelerine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Sözleşme sürelerinin asgari haddinin 3 yıl, azami haddinin 9 yıl olarak tespitinde, Türk Silâhlı Kuvvetleri insan gücü temin ve yetiştirme planlarına uygulanabilirlik esas alınmıştır. Bu personelin yetiştirilmesinde harcanan zaman ve masrafların hizmet olarak geri alınmasının ancak böyle bir zaman süresinin tespiti ile mümkün olabileceği, sözleşmeli subay açısından ise bu sürenin bir güvence süresi olabileceği değerlendirilmiştir. Sözleşmeli subaylar için uygulanacak sözleşme sürelerinin azami sınırları ise sınıf, branş ve hizmet gereklerine göre değişiklik göstereceğinden bu konunun yönetmelikte belirlenmesi hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, küçük rütbede sözleşmeli subay istihdamı asıl amaç olmakla birlikte, bunların sosyal güvenliklerini sağlamak bakımından yüzbaşı rütbesinde hizmete devamı da mümkün kılınarak Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların, istekli olmaları halinde sözleşmelerinin yenilenebilmesi, ancak rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında da T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerinin uygulanacağı esası getirilmiştir. Diğer taraftan sözleşme sürelerinin idarece tek taraflı olarak uzatılabileceği haller belirlenmiş, sözleşme işlemlerinin Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılması öngörülmüştür.

Madde 7- Madde ile sözleşmeli subaylara, yönetmelikte tespit edilecek esaslar dahilinde Türk Silâhlı Kuvvetlerindeki 7 nci fiili hizmet yılı başından itibaren 12 nci fiili hizmet yılının bitimine kadar muvazzaf subaylığa geçme imkanı verilmektedir.

Madde 8- Maddede, sözleşmeli astsubayların; eğitim, öğretim ve yaş durumları esas alınarak temin edileceği kaynaklar belirtilmekte, sözleşmeli astsubay olamayacak personel açıklanmaktadır.

Madde 9- Madde ile, sözleşmeli astsubaylara adaylık süresi ve daha sonra verilecek askeri eğitim ve öğretimin esasları belirlenmektedir.

Madde 10- Madde ile sözleşme sürelerine ilişkin esaslar belirlenmektedir. Sözleşme sürelerinin asgari haddinin 3 yıl, azami haddinin 9 yıl olarak tespitinde, Türk Silahlı Kuvvetleri insan gücü temin ve yetiştirme planlarına uygulanabilirlik esas alınmıştır. Bu personelin yetiştirilmesinde harcanan zaman ve masrafların hizmet olarak geri alınmasının ancak böyle bir zaman süresinin tespiti ile mümkün olabileceği, sözleşmeli astsubay açısından ise bu sürenin bir güvence süresi olabileceği değerlendirilmiştir. Sözleşmeli astsubaylar için uygulanacak sözleşme sürelerinin azami sınırları ise sınıf, branş ve hizmet gereklerine göre değişkenlik göstereceğinden, bu konunun yönetmelikte belirlenmesi hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, küçük rütbede sözleşmeli astsubay istihdamı asıl amaç olmakla birlikte, bunların sosyal güvenliklerini sağlamak bakımından Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların, istekli olmaları halinde sözleşmelerinin yenilenebilmesi, ancak rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında da T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerinin uygulanacağı esası getirilmiştir. Diğer taraftan sözleşme sürelerinin idarece tek taraflı olarak uzatılabileceği haller belirlenmiş, sözleşme işlemlerinin Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılması öngörülmüştür.

Madde 11- Madde ile sözleşmeli astsubaylara, yönetmelikte tespit edilecek esaslar dahilinde Silahlı Kuvvetlerdeki 4 üncü fiilî hizmet yılı başından itibaren 12 nci fiilî hizmet yılının bitimine kadar muvazzaf astsubaylığa geçme imkânı verilmektedir.

Madde 12- Madde ile, insan gücü temin ve yetiştirme planlarının uygulanmasına süreklilik kazandırmak ve hazırlık yapılmasını sağlamak amacıyla taraflara sözleşmenin bitiminden en az 3 ay önce yazılı olarak bildirimde bulunmak kaydıyla, sözleşmeyi yenileyip yenilememe serbestisi tanınmakta, sözleşmeli subayların ve astsubayların rütbe bekleme sürelerinin, muvazzaf subaylar ve astsubaylar için 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda belirtilen rütbe bekleme süreleri ile aynı olduğu hüküm altına alınmaktadır.

Sözleşmeli subay veya astsubay nasbedildikten sonra, yurt içinde veya yurt dışında öğrenim veya ihtisas yapanların sözleşme süreleri, muvazzaf subaylara ve astsubaylara uygulandığı şekilde uzatılmıştır. Ayrıca, yurt dışına sürekli göreve atanan sözleşmeli subayların ve astsubayların sözleşme sürelerinin görevi devraldıkları ve devrettikleri tarihler arasındaki süre kadar uzatılacağı hükme bağlanmakta, böylece muvazzaf subaylarla ve astsubaylarla uygulama birliği sağlanmaktadır. Ayrıca sözleşmeli subay ve astsubayların T.C. Emekli Sandığı Kanununda rütbeleri itibarıyla belirlenen yaş haddini geçmemek üzere yurt içi ve yurt dışı öğrenimler yurt dışı sürekli görevler dikkate alınarak sözleşme sürelerinin uzatılabileceği hükme bağlanmaktadır.

Sözleşmeli astsubaylıktan önce; normal eğitim süresinden fazla okuyanlar ile askerlik görevini yapanların askerlik sürelerinin sözleşmeli astsubay bekleme sürelerinden düşülmeyeceği, ancak muvazzaf astsubaylığa geçmeleri halinde dikkate alınacağı ve hangi rütbelerde ne kadar süre eksiltileceğinin yönetmelikte düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Madde 13- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubay istihdamına ilişkin sözleşmelerin yapılmasında ve devamında kamu yararı ve diğer kanunlardaki paralel düzenlemeler göz önünde bulundurularak, maddeye konu olan durumların ortaya çıkması halinde idareye sözleşmeyi tek taraflı olarak fesih hakkı tanınmaktadır.

Madde 14- Bu maddede, sözleşmeli subay ve astsubay yetiştirilmek üzere ön sözleşme yapılanlara verilecek ön sözleşme aylığı ile ilgili esaslar düzenlenmekte ve uçuş, dalış, atlayış hizmetlerinde görevlendirilenler için, 2629 sayılı Kanun hükümlerinin saklı tutulduğu belirtilmektedir.

Madde 15- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların emsali rütbe ve derecedeki muvazzaf subay ve astsubaylara uygulanan aylık, tazminat, yan ödeme ve diğer mali ve sosyal haklardan aynen istifade edecekleri hüküm altına alınmakta ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine paralel olarak 15 nci fiilî hizmet yılı sonunda muvazzaf subay veya astsubaylığa geçemeyen ve bulunduğu rütbede göreve devam edenlerin, maddi ve emeklilik hakları yönünden mağdur edilmemesi için gerekli şartları taşımaları koşuluyla her hizmet yılı için bir kademe ve üç yılda bir derece ilerlemesi yapabilmelerine imkan sağlanmaktadır.

Madde 16- Madde ile, sağlık ve sosyal haklar konusunda, muvazzaf subay ve astsubaylara sağlanan imkânların görevleri süresince sözleşmeli subay ve astsubaylara da verilmesi amaçlanmakta; ayrıca sözleşmelerinin sona erdirilmesi durumunda, belirlenen şartları taşıyanların kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sosyal güvencelerini bir süre daha devam ettirmeleri sağlanmaktadır.

Madde 17- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubaylar sosyal güvencelerinin sağlanmasına yönelik olarak Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı ve Ordu Yardımlaşma Kurumu ile ilgilendirilmektedir.

Madde 18- Sözleşmeli subay ve astsubaylar sürekli bir kadroda istihdam edilmediğinden ve sözleşme dönemleri içinde veya sonunda herhangi bir tarihte sözleşmelerinin sona erdirilmesi söz konusu olabileceğinden; madde ile, geleceklerini güvence altına alacak şekilde bir tazminat verilmesi öngörülmüştür. Öngörülen tazminatın hesabında; 9 yıldan fazla hizmetin dikkate alınmaması, personelin Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan süre kadar hizmet edip ayrılmasını teşvik için düzenlenmiştir. Emeklilik hakkını kazananların, Emekli Sandığı Kanununa tâbi olmaları öngörülmüştür.

Disiplinsizlik, ahlaksızlık ve yetersizlik nedeniyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişği kesilenlere, tazminat ödenmemesi hüküm altına alınmış ve idarenin korunması amaçlanmıştır.

Ayrıca madde ile; ilk sözleşme süresini tamamlamadan yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden bu evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, taksirli suçlar hariç olmak üzere; tard, ihraç ve rütbenin geri alınması suretiyle ve ayrıca disiplinsizlik ve ahlaki durumları sebebiyle Silahlı Kuvvetlerden ilişği kesilenlere sözleşme sürelerinin eksik kalan kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan eğitim ve öğrenim masraflarının değişik miktarlarda tazminat olarak ödeme yükümlülüğü getirilmiştir.

Yine bu madde ile durumları yukarıdaki hükümlere uymakla birlikte, yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan ayrıca orada bulundukları süre içerisinde aldıkları aylık ve devletçe yapılan masrafların tazminat olarak alınma yükümlülüğü getirilmiştir.

Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişikleri kesilenlerin, Devlete olan borçlarını öderken uygulayacakları esaslar belirtilmiştir.

Madde 19- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların giyim, kuşam ve istihkakları konusunda muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümlerin uygulanacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 20- Madde ile, muvazzaf subaylar ve astsubaylardan subay olanlarda olduğu gibi sözleşmeli subay ve astsubayların da zatî tabanca edinmelerine imkan tanınmakta; ancak, sözleşmeli subayların ve astsubayların muvazzaf subay ve astsubaylar gibi belli bir mecburi hizmet yükümlülüğü olmaması, en az sözleşme süresinin 3 yıl olması ve 3 yıllık sözleşme süresi dolup ayrılan herkese tabanca verilmesi halinde, tabanca verilmesinden beklenen amacın gerçekleşmeyeceği düşüncesiyle, 9 yıldan önce ve maddeye konu olan nedenlerle ayrılanlardan tabancalarının geri alınması esası getirilmiştir.

Madde 21- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların, muvazzaf subay ve astsubaylar gibi mensubu oldukları kuvvetlerin lojman, lojman tazminatı ve kiralama sisteminden yararlandırılmalarına imkan sağlanmaktadır.

Madde 22- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubaylar, asker kişi olmaları nedeniyle disiplin ve soruşturma işlemlerinde muvazzaf subay ve astsubaylarla aynı esaslara tabi tutulmaktadır. Ancak, sözleşmeli subay adayları hakkında yedek subay adaylarına uygulanan, sözleşmeli astsubay adaylarına ise, muvazzaf astsubay adaylarına uygulanan disiplin ve ceza hükümlerinin tatbik edileceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca, sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylardan; yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler, çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve Türk vatandaşlığından çıkarılanlar hakkında, 926 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylar hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 23- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların askeri eğitimleri ile hizmete devamları süresince, askerlik yükümlülüklerini yerine getirenlere verilen eğitimi almış oldukları ve yeterlilik itibarıyla aynı düzeyde olacakları değerlendirilerek, hizmetleri toplamı, yükümlü askerlik süresi kadar olanların askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmaları hükme bağlanmakta ve bu sürenin askerlik mükellefiyeti için öngörülen süreden eksik olması durumunda ise eksik sürenin 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu ile 1111 sayılı Askerlik Kanunu hükümlerine göre tamamlattırılması öngörülmektedir.

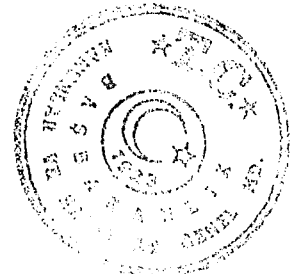
Madde 24- Sözleşmeli subay ve astsubayların görev ve sorumlulukları ile atama, nasıp, kıdem, terfi, sicil ve izin işlemleri, taltifleri, madalya verilmesi, ödüllendirilmeleri, savaş takdirnamesi verilmesi, esir düşmeleri, harp gaibi olmaları, enterne edilmeleri konularında muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümlerin uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Sözleşmeli subayların; sözleşmeli statüde olmaları ve belirli hizmet süresi taahhüdü ile görev yapmaları nedeniyle, yedek subay okulu ile yedek subaylık hizmetinde geçen sürelerin sözleşmeli statüde iken bekleme sürelerinden sayılmaması ve lisans üstü öğrenim kıdeminden ve erken terfi kıdeminden, ayrıca sözleşmeli astsubayların da erken terfi kıdeminden yararlandırılmamaları esası getirilmektedir. Ancak, muvazzaf statüye geçmeleri halinde bu sınırlama kaldırılmaktadır.

Madde 25- Sözleşmeli subay ve astsubaylarla ilgili olarak maddede belirtilen hususların Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içerisinde çıkartılacak yönetmelikte ayrıntılı olarak düzenleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 26- Yürürlük maddesidir.

Madde 27- Yürütme maddesidir.

**TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİNDE İSTİHDAM EDİLECEK
SÖZLEŞMELİ SUBAY VE ASTSUBAYLAR HAKKINDA
KANUN TASARISI**

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; Türk Silâhlı Kuvvetlerinde ihtiyaç duyulan sınıflarda istihdam edilmek üzere sözleşmeli olarak alınacak subay ve astsubayların teminini, yetiştirilmelerini, sınıflandırılmalarını, hizmet şartlarını, yükselmelerini, atama ve yer değiştirmelerini, görev ve yükümlülüklerini, özlük ve sosyal haklarını, muvazzaf subaylık veya muvazzaf astsubaylık statüsüne geçmelerini, ayırma ve ayrılma esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun, sözleşmeli subay ve astsubaylarla, bunları istihdam edecek Türk Silâhlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) birlik, karargâh, kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

a) Ön sözleşme : Türk Silâhlı Kuvvetleri birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli subay veya astsubay adayları arasında; askerî eğitime alınmaları konusunda yapılan ve sadece askerî eğitim dönemi için geçerli olan sözleşmeyi,

b) Sözleşme : Türk Silâhlı Kuvvetleri birlik, karargâh, kurum ve kuruluşları ile sözleşmeli subay ve astsubay adaylarından askerî eğitimi başarıyla tamamlayanlar arasında yapılan ve 3 yıldan az, 9 yıldan fazla olmamak üzere hizmet yükümlülüğü getiren, örneğine göre hazırlanmış olan yazılı bir belgeyi,

c) Sözleşmeli subay adayı : Sözleşmeli subay yetiştirilmek amacıyla ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınanları,

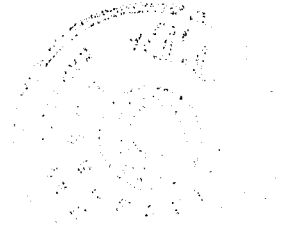
d) Sözleşmeli astsubay adayı : Sözleşmeli astsubay yetiştirilmek amacıyla ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınanları,

e) Sözleşmeli subay : Bu Kanunda öngörülen esaslara göre, kendileri ile sözleşme yapılarak subay nasbedilen teğmen, üsteğmen ve yüzbaşı rütbelerini haiz subayları,

f) Sözleşmeli astsubay : Bu Kanunda öngörülen esaslara göre, kendileri ile sözleşme yapılarak astsubay nasbedilen; astsubay çavuş, astsubay kıdemli çavuş, astsubay üstçavuş ve astsubay kıdemli üstçavuş rütbelerini haiz astsubayları,

g) Askerî eğitim : Sözleşmeli subay ve astsubay adaylarına sınıf okullarında yaptırılacak temel eğitimi, sınıfları ile ilgili sınıf okulları olmayanlar için eğitim merkezlerinde yaptırılacak özel askerî eğitimi,

ifade eder.

İKİNCİ KISIM Sözleşmeli Subaylar

BİRİNCİ BÖLÜM Kaynak ve Yetiştirme

Kaynak

Madde 4- Sözleşmeli subay kaynaklarını; en az 4 yıllık fakülte veya yüksek okulları bitirenlerden düzeltilmemiş nüfus kaydına göre 27 yaşından, lisans üstü eğitimi tamamlamış olanlardan 32 yaşından büyük olmayan ve yönetmelikte belirtilen diğer şartları haiz bulunanlar teşkil eder. Sözleşmeli subayların barışta ve savaşta yurdun her yerinde sınıfları görevini yapabilecek sağlık yeteneğine sahip bulunmaları gereklidir.

Askerî okullardan çıkarılanlar ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel, Türk Silâhlı Kuvvetleri hizmetine sözleşmeli olarak alınmazlar. Ancak, askerî öğrencilikten kendi isteğiyle ayrılanlar ile askerliğini yedek subay veya 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanuna göre kısa dönem erbaş olarak yapanlardan terhis edilenler, sözleşmeli subay olabilirler.

Askerî hâkim sınıfına, sözleşmeli subay statüsünde personel alınmaz.

Yetiştirme

Madde 5- Sözleşmeli subaylara uygulanacak eğitim ve öğretimle ilgili esaslar aşağıda gösterilmiştir.

a) Sözleşmeli subay adayları, yapılacak ön sözleşmeyi müteakip sınıf okullarında veya eğitim merkezlerinde askerî eğitime alınırlar. Türk Silâhlı Kuvvetlerinde 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerliğini yedek subay veya kısa dönem erbaş olarak yapanlardan, bu hizmetlerini bitirdikten sonra başvurularının tâbi olacakları askerî eğitimle ilgili esaslar yönetmelikte düzenlenir.

b) Sözleşmeli subaylar, askerî eğitimi müteakip ihtiyaca göre düzenlenecek meslek içi eğitimlere ve ihtisas kurslarına gönderilebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM Sözleşme Süreleri ve Muvazzaf Subaylığa Geçiş

Sözleşme süreleri

Madde 6- Sözleşmeli subay adayları ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınırlar. Bu eğitimi başarı ile tamamlayanlardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlarla sözleşme yapılır ve bu kişiler teğmen rütbesine nasbedilirler. Sözleşme süreleri 3 yıldan az ve 9 yıldan fazla olmamak kaydıyla, hizmet gerekleri ve yetiştirme maliyetlerine bağlı olarak kuvvet, sınıf ve branşlara göre yönetmelikte belirlenir. Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların talepleri halinde sözleşmeleri yenilenebilir. Ancak sözleşmeli subaylardan rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Sözleşme süreleri; sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya silâhlı çatışmayı gerektirecek hal ile savaş hallerinde Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanının göstereceği lüzum üzerine, durumun devamı müddetince Genelkurmay Başkanının onayı ile talebe bakılmaksızın uzatılabilir.

Sözleşme işlemleri, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılır.

Muvazzaf subaylığa geçme

Madde 7- Sözleşmeli subaylardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlar, talepleri halinde muvazzaf subaylığa geçirilebilirler. Muvazzaf subaylığa geçiş için , Türk Silâhlı Kuvvetlerindeki yedinci fiilî hizmet yılı başından itibaren onikinci fiilî hizmet yılının bitimine kadar başvuru yapılabilir. Bu şekilde muvazzaf subaylığa geçirilenler; subay nasbedildikleri ilk sözleşme tarihinden başlamak üzere onbeş yıl hizmet etmedikçe istifa edemezler.

Muvazzaf subaylığa geçirileceklerde, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun 14 üncü maddesindeki yaş ile ilgili hükümler uygulanmaz. Sözleşmeli subaylardan muvazzaf subaylığa geçirilenler hakkında muvazzaf subayların tâbi olduğu ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM Sözleşmeli Astsubaylar

BİRİNCİ BÖLÜM Kaynak ve Yetiştirme

Kaynak

Madde 8- Sözleşmeli astsubay kaynaklarını; Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilecek fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okulları ile en az lise veya dengi okulları bitirenlerden düzeltilmemiş nüfus kaydına göre 24 yaşından büyük olmayanlar ile aynı şartları haiz uzman erbaşların yönetmelikte belirtilen diğer şartları haiz bulunanları teşkil eder.

Sözleşmeli astsubayların barışta ve savaşta yurdun her yerinde sınıfları görevini yapabilecek sağlık yeteneğine sahip bulunmaları gerekir.

Askerî okullardan çıkarılanlar ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne sebeple olursa olsun ilişkileri kesilen personel, Türk Silâhlı Kuvvetleri hizmetine sözleşmeli olarak alınmazlar. Ancak, askerî öğrencilikten kendi isteği ile ayrılanlar ile kısa dönem erbaş ve erlerden terhis edilenler, sözleşmeli astsubay olabilirler.

Yetiştirme

Madde 9- Sözleşmeli astsubaylara uygulanacak eğitim ve öğretimle ilgili esaslar aşağıda gösterilmiştir.

a) Sözleşmeli astsubay adayları, yapılacak ön sözleşmeyi müteakip, sınıf okullarında askerî eğitime alınırlar. Türk Silâhlı Kuvvetlerinde mükellef askerliğini bitirdikten sonra başvuranların tâbi olacakları askerî eğitimle ilgili esaslar yönetmelikte düzenlenir.

b) Sözleşmeli astsubaylar, askerî eğitimi müteakip, ihtiyaca göre düzenlenecek meslek içi eğitimlere ve ihtisas kurslarına gönderilebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Sözleşme Süreleri ve Muvazzaf Astsubaylığa Geçiş

Sözleşme süreleri

Madde 10- Sözleşmeli astsubay adayları, ön sözleşme yapılarak askerî eğitime alınırlar. Bu eğitimi başarı ile tamamlayanlardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlarla sözleşme yapılır ve bu kişiler astsubay çavuş rütbesine nasbedilirler. Sözleşme süreleri; 3 yıldan az ve 9 yıldan fazla olmamak kaydıyla, hizmet gerekleri ve yetiştirme maliyetlerine bağlı olarak kuvvet, sınıf ve branşlara göre yönetmelikte belirlenir. Yönetmelikte belirlenen şartları taşıyanların talepleri halinde sözleşmeleri yenilenebilir. Ancak sözleşmeli astsubaylardan rütbe yaş haddini dolduranlar hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Sözleşme süreleri; sıkıyönetim, seferberlik, savaş veya silâhlı çatışmayı gerektirecek hal ile savaş hallerinde Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanının göstereceği lüzum üzerine, durumun devamı müddetince Genelkurmay Başkanının onayı ile talebe bakılmaksızın uzatılabilir.

Sözleşme işlemleri, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yapılır.

Muvazzaf astsubaylığa geçme

Madde 11- Sözleşmeli astsubaylardan yönetmelikte belirtilen şartları taşıyanlar, istekli olmaları halinde muvazzaf astsubaylığa geçirilebilirler. Muvazzaf astsubaylığa geçiş için, Türk Silâhlı Kuvvetlerindeki dördüncü fiilî hizmet yılı başından itibaren onikinci fiilî hizmet yılının bitimine kadar başvuru yapılabilir. Bu şekilde muvazzaf astsubaylığa geçirilenler; astsubay nasbedildikleri ilk sözleşme tarihinden başlamak üzere onbeş yıl hizmet etmedikçe istifa edemezler.

Muvazzaf astsubaylığa geçirileceklerde, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun 68 inci maddesindeki yaş ile ilgili hükümler uygulanmaz. Sözleşmeli astsubaylardan muvazzaf astsubaylığa geçirilenler hakkında muvazzaf astsubayların tâbi olduğu ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Rütbe Bekleme Süreleri, Sözleşmenin Yenilenmesi ve Feshi

Rütbe bekleme süreleri ve sözleşmenin yenilenmesi

Madde 12- Sözleşmeli subay ve astsubayların rütbe bekleme süreleri hakkında, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunda muvazzaf subay ve astsubaylar için belirlenen süreler uygulanır. Sözleşmeli subaylardan üst rütbede kadro açığı bulunmadığı için terfi edemeyenler, terfi şartlarını haiz olmak kaydıyla sözleşme müddeti sonuna kadar derece ilerlemesi yaparlar.

Her sözleşme süresinin sona erme tarihinden en az 3 ay önce taraflar sözleşmeyi yenileyeceklerine dair yazılı bildirimde bulunmadıkları takdirde, sözleşme kendiliğinden sona erer.

Sözleşmeli subay veya astsubaylar, sözleşme süreleri sona ermeden sözleşmelerini tek taraflı olarak fesh edemezler.

Sözleşmeli astsubayların normal eğitim sürelerinden fazla okudukları süreler ile sözleşmeli astsubaylığa geçmeden önceki askerlik hizmet süreleri için rütbe bekleme sürelerinde düşme yapılmaz. Bu durumda olanlardan muvazzaf astsubaylığa geçirilenlerin normal eğitim sürelerinden fazla olarak okudukları süreler, rütbe bekleme sürelerinden düşülür. Hangi rütbelerde ne kadar eksik bekletilecekleri yönetmelikte belirtilir.

Subay veya astsubay nasbedildikten sonra; yabancı memleketlere 6 ay veya daha uzun süreli öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak maksadıyla gidenlerin sözleşme süreleri, gidiş ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar; Türk Silâhlı Kuvvetleri hesabına yurt içindeki fakülte veya yüksek okullarda öğrenim yapanlarla, meslekleriyle ilgili ihtisas yapanların sözleşme süreleri ise, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.

Yurt dışına sürekli göreve atanan sözleşmeli subay veya astsubayların sözleşme süreleri, görevi devraldıkları ve devrettikleri tarihler arasındaki süre kadar uzatılır.

Sözleşmeli subay ve astsubayların, yurt içi veya yurt dışı öğrenimler ile yurt dışı sürekli görevler nedeniyle uzatılan sözleşme süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda rütbeleri itibarıyla belirtilen yaş haddini geçemez.

Sözleşmenin idarece fesih halleri

Madde 13- Sözleşmeli subay veya astsubay adayları ile sözleşmeli subay veya astsubaylardan;

a) Haklarında disiplinsizlik ve ahlakî durumları nedeniyle "Türk Silâhlı Kuvvetlerinde kalması uygun değildir" şeklinde sicil düzenlenenlerin,

b) Yetersizlikleri nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği sıralı sicil üstlerinin düzenleyeceği sicil belgesi ile anlaşılanların,

c) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Kanun gereğince, subaylar için tard veya ihraç cezasıyla, astsubaylar için tard veya rütbenin geri alınması cezasıyla mahkûm olanların,

d) Askerî eğitim esnasında yetkili kurullarca başarısız veya disiplinsiz olduğuna karar verilenlerle, tutum ve davranışları ile yasa dışı siyasî, yıkıcı, bölücü, irticaî ve ideolojik görüşleri benimsediği, bu gibi faaliyetlerde bulunduğu veya karıştığı anlaşılanların ve mahkemelerce haklarında mahkûmiyet kararı verilenlerin veya yetkili sağlık kurullarınca verilen kararlara göre sözleşmeli subay veya astsubay olarak göreve devamı mümkün olmayanların,

e) Sözleşmeli subay veya astsubay olma şartlarından herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılanların veya sözleşme süresi içinde bu şartlardan herhangi birini kaybedenlerin,

f) Disiplin mahkemeleri tarafından, sözleşme tarihinden itibaren bir takvim yılı içinde verilen cezaların toplamı 30 günden fazla olanların,

g) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkarılanların,

h) Sözleşmeli subay ve astsubay iken yetkili sağlık kurullarınca verilen kararlara göre sözleşmeli subay ve astsubay olarak göreve devamı mümkün olmayanların,

ı) İstihdam edildikleri sınıflarda görev yapamayacaklarına dair yetkili sağlık kurullarınca karar verilenlerden, idarece başka bir sınıfta istihdamına gerek duyulmayanların,

j) Sözleşmenin yapılmasını müteakip; barışta veya savaşta, mesai saatleri içinde veya dışında görevlerini icra ederken bir saldırıya, kazaya uğrayan veya bir meslek hastalığına yakalananlar hariç olmak üzere, sözleşme tarihinden itibaren bir takvim yılı içinde aldıkları hava değişimi süreleri toplamı üç ayı geçenlerin,

sözleşmeleri sözleşme süresinden önce feshedilir.

BEŞİNCİ KISIM

Özlük Hakları ve Sosyal Haklar

Ön sözleşme aylığı

Madde 14- Sözleşmeli subay veya astsubay yetiştirilmek üzere ön sözleşme yapılanlardan;

a) Sözleşmeli subay olarak yetiştirilecekler, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanuna bağlı (EK-VI) sayılı cetvelde asteğmenler için öngörülen 9 uncu derece 1 inci kademe aylığı ile bu rütbenin karşılığı tazminat, yan ödeme ve sosyal amaçlı diğer yardım ve ödeneklerden, lojman tazminatı ile tayın bedeli hariç, aynen yararlandırılırlar. 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

b) Sözleşmeli astsubay olarak yetiştirilecekler, 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Kanuna tâbi uzman onbaşılar gibi, 11 inci derecenin 1 inci kademe aylığı ile bu rütbenin karşılığı tazminat, yan ödeme ve sosyal amaçlı diğer yardım ve ödeneklerden, lojman tazminatı ile tayın bedeli hariç aynen yararlandırılırlar. 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Aylıklar

Madde 15- Sözleşmeli subay ve astsubaylar, emsali rütbe ve derecedeki muvazzaf subay ve astsubaylar hakkında uygulanan aylık, tazminat, yan ödeme ve diğer malî ve sosyal haklardan aynen istifade ederler.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan Türk Silâhlı Kuvvetlerinde onbeşinci fiilî hizmet yılını tamamlayanlar;

a) Son 3 yıla ait sicil notu ortalaması sicil tam notunun %60 ve daha yukarısı olmak,

b) Bulunduğu derecede en az 3 yılını ve bu derecenin 3 üncü kademesinde 1 yılını tamamlamış olmak,

koşuluyla rütbe verilmeksizin bir üst dereceye yükseltirler. Bunlara müteakip yıllarda da rütbe verilmeksizin olumlu sicil aldıkları her hizmet yılı için kademe ilerlemesi; yukarıdaki şartları taşımaları halinde ise her 3 yılda bir derece ilerlemesi yaptırılır.

Sağlık hizmetlerinden yararlanma ve sosyal haklar

Madde 16- Sözleşmeli subay ve astsubaylar ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kimselerin, sözleşme süresince, sosyal hakları ve sağlık işlemlerinde 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümleri uygulanır. Bunlardan 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde sayılan nedenler hariç olmak üzere, sözleşme dönemleri sonunda kendi istekleri üzerine veya idarece sözleşmeleri sona erdirilenler ve sağlık sebebi ile Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişigi kesilenlerin, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde hizmet ettikleri sözleşme süreleri kadar daha kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, askerî hastahanelerde ücretsiz muayene ve tedavileri ile sosyal hakları devam eder. Uygulamaya ilişkin hususlar yönetmelikte belirlenir.

Emekli, adî malullük ve vazife malullüğü aylığı bağlananlar ile ölenlerin dul ve yetimlerinin sağlık işlemleri, 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre yürütülür.

Emekli Sandığı ve Ordu Yardımlaşma Kurumu ile ilgilendirme

Madde 17- Sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylar; ön sözleşme yapılması ile birlikte 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilirler ve bu Kanunun muvazzaf subaylara ve astsubaylara tanıdığı bütün haklardan aynen faydalandırılırlar. Ancak, sözleşmeli subay ve astsubay adaylarının fakülte veya

yüksek okullarda geçen süreleri, adaylık süresince borçlandırılmaz. Sözleşmeli subaylar ve astsubaylar, aynı zamanda Ordu Yardımlaşma Kurumunun daimi üyesidirler.

Tazminat ve ikramiye ödeme esasları

Madde 18- Sözleşmeli subay ve astsubaylardan kendi kusurları olmaksızın hizmet sürelerinin uzatılmaması sebebiyle veya sözleşme süresini bitirip ayrılanlar ile durumları 13 üncü maddenin (h), (ı) ve (j) bentleri kapsamına girenlere aşağıda yazılı esaslara göre tazminat verilir.

a) Herhangi bir sözleşme dönemi sonunda veya içerisinde sözleşmesi sona erenlere veya feshedilenlere son olarak aldıkları net maaşın 2 katının hizmet yılı ile çarpımı tutarında tazminat verilir. Ancak, hizmet yılı olarak en fazla 9 yıl esas alınır.

b) Bu tazminatın hesabında 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ek tazminatlar ve 14/7/1964 tarihli ve 500 sayılı Kanuna göre ödenen tazminat hariç olmak üzere, bütün ödemeler dikkate alınır.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan emeklilik hakkını kazananlar ile muvazzaf subay veya astsubaylığa geçirilenlere tazminat ödenmez. Bunlar hakkında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Emeklilik hakkını kazanmadan Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanların, başka sosyal güvenlik kurumlarına tâbi olarak geçen hizmetleri, 24/5/1983 tarihli ve 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre birleştirilir.

Emekli maaşı bağlanması için gerekli hizmet sürelerini tamamlayanlara 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun esaslarına göre ikramiye verilir ve aylık bağlanır. Hizmet sürelerinin hesabında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 32 nci ve 36 ncı madde hükümleri de dikkate alınır.

Sözleşmeli subay ve astsubaylardan ilk sözleşme süresi içinde;

a) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenler, bu evlilikleri yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, sözleşme sürelerinin eksik kısmıyla orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğrenim masraflarının dört katını tazminat olarak öderler.

b) Taksirli suçlar hariç olmak üzere; tard, ihraç ve rütbenin geri alınması suretiyle ve ayrıca disiplinsizlik ve ahlakî durumları sebebiyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişği kesilenler, sözleşme sürelerinin eksik kısmı ile orantılı olarak kendilerine yapılmış olan öğrenim masraflarının iki katını tazminat olarak öderler.

c) Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan, durumları bu fıkranın (a) ve (b) bentleri hükümlerine uyanlar hakkında, ilgili bent hükümleri uygulanmakla birlikte orada bulundukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır.

Askerî eğitim esnasında sağlık sebebi veya sınıf ve ihtisaslarının gerektirdiği özel nitelikleri taşımama veya kaybetme halleri hariç olmak üzere, ilişkileri kesilenlere Devletçe yapılan masraf, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanuna göre tahakkuk ettirilerek, faizi ile birlikte ödettirilir. Askerlik yükümlülüğü bulunanların Devlete olan borçları askerlikleri süresince ertelenir.

ALTINCI KISIM

Çeşitli Hükümler

Giyim, kuşam ve istihkaklar

Madde 19- Sözleşmeli subay ve astsubayların giyim, kuşam ve istihkakları hakkında muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin hükümler uygulanır.

Tabanca tahsisi

Madde 20- Sözleşmeli subay ve astsubaylara askerî eğitimi müteakip zati tabanca verilir. Bunlardan; bu Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde sayılan nedenlerden herhangi biriyle Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişği kesilenler ile dokuzuncu fiilî hizmet yılından önce ayrılanların zatî tabancaları geri alınır.

10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Konuttan faydalanma

Madde 21- Sözleşmeli subay ve astsubaylar, mensubu bulundukları Kuvvet Komutanlığına göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığına (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) ait konutlardan, kiralama sisteminden ve lojman tazminatından emsali muvazzaf subay ve astsubaylar gibi istifade ederler.

Disiplin ve soruşturma usulleri

Madde 22- Sözleşmeli subay ve astsubaylar hakkında emsali muvazzaf subay ve astsubaylara ilişkin disiplin ve ceza hükümleri, sözleşmeli subay adayları hakkında yedek subay adaylarına uygulanan disiplin ve ceza hükümleri, sözleşmeli astsubay adayları hakkında ise astsubay sınıf okulu öğrencilerine uygulanan disiplin ve ceza hükümleri tatbik edilir. Jandarma Genel Komutanlığına mensup sözleşmeli subay ve astsubayların mülki hizmete ilişkin suçlarında 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylardan yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden, evlilikleri ilgili mevzuatta belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığınca uygun görülmeyenler ile çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenler veya Türk vatandaşlığından çıkarılanlar, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylar hakkındaki hükümlerine tâbidir.

Askerlik yükümlülüğünün yerine getirilmiş sayılması

Madde 23- Askerlik yükümlülüğünü daha önce yerine getirmemiş olan ;

a) Sözleşmeli subay adayları ile sözleşmeli subaylardan herhangi bir nedenle sözleşmesi sona erenlerden; askerlik eğitimi dahil, hizmet sürelerinin toplamı tâbi oldukları askerlik hizmeti süresini karşılayanlar, askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılırlar. Eksik hizmeti olanların bu süreleri, 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanun hükümlerine göre tamamlattırılır.

b) Sözleşmeli astsubay adaylarından veya sözleşmeli astsubaylardan, herhangi bir nedenle sözleşmesi sona erenlerden; askerlik eğitimi dahil, hizmet sürelerinin toplamı tâbi oldukları askerlik hizmeti süresini karşılayanlar, askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılırlar. Eksik hizmeti olanların bu süreleri, 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Kanun ile 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Kanun hükümlerine göre tamamlattırılır.

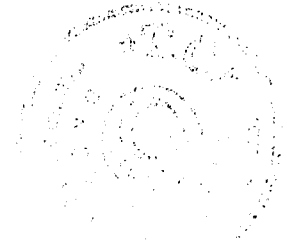
Özel hükümler

Madde 24- Sözleşmeli subay ve astsubayların görev ve sorumlulukları ile atama, nasıp, kıdem, terfi, kademe ilerlemesi, sicil ve izin işlemleri, taltifleri, madalya verilmesi, ödüllendirilmeleri, savaş takdirnamesi verilmesi, esir düşmeleri, harp gaibi olmaları, enterne edilmeleri konularında 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun muvazzaf subay ve astsubaylar hakkındaki hükümleri uygulanır. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, muvazzaf subay veya astsubayların tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Sözleşmeli subaylar, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükümlerinden yararlanamazlar. Ayrıca sözleşmeli subaylar aynı Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinden, sözleşmeli astsubaylar ise 85 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinden istifade edemezler. Ancak, bu personelden muvazzaf subaylığa ve astsubaylığa geçirilenler anılan maddelerin hükümlerinden yararlanabilirler.

Yönetmelik

Madde 25- Sözleşmeli subay ve astsubay adayları ile sözleşmeli subay ve astsubaylarda aranacak nitelikler, sağlık koşulları, alınacakları sınıf ve branşlar, duyuru, müracaat şekli ve zamanı, müracaatların kabul edilmesi, sözleşmenin yapılması, sözleşme süreleri, sözleşmenin feshedilmesi, görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilmeme halleri ve bunlara yapılacak işlemler, sözleşmenin uzatılmasında uygulanacak esaslar, sınav, öğretim ve eğitimin esas, şekil ve süreleri, kıt'a, karargâh, kurum ve idarî işlerde görevlendirilmeleri, izin, ayırma, atamalar, yer değiştirmeler, astlık-üstlük münasebetleri, sicil işlemlerine ilişkin usul ve esaslar, muvazzaf subay veya astsubay statüsüne geçirilecekler için uygulanacak usul ve esaslar, sözleşme yapmaya yetkili makamlar, meslek içi eğitim ve ihtisas kurslarının süresi ve şekli, giyim, kuşam ve istihkaklarının verilme usulü, sağlık işlemleri, Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişigi kesilenlerin kendilerine yapılan eğitim ve öğretim masraflarının hangi esaslara göre geri ödeneceği, bu Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden 6 ay içerisinde Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.

Yürürlük

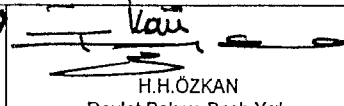
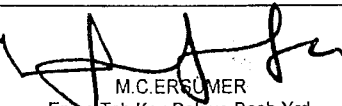
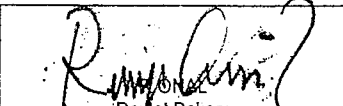
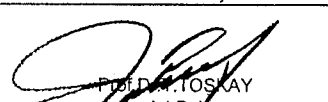
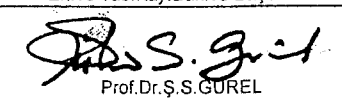
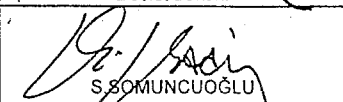
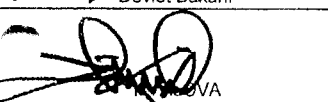
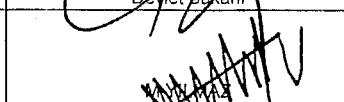
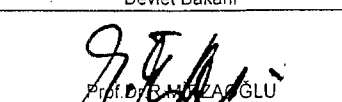
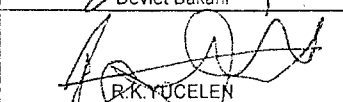
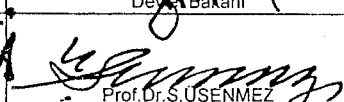
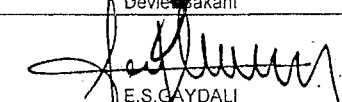
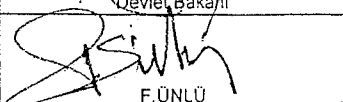
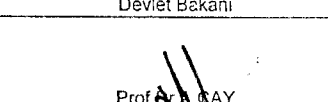
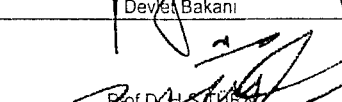
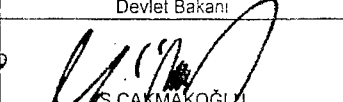
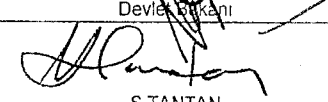
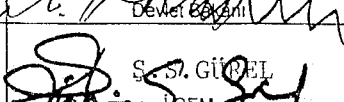
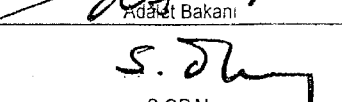
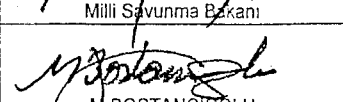
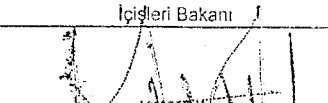
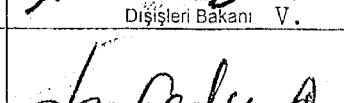
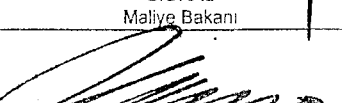
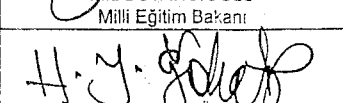
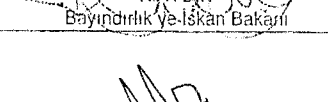
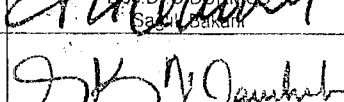
Madde 26- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 27- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	 H.H.ÖZKAN Devlet Bak.ve Başb.Yrd.	 M.C.ERGÜNER En.ve Tab.Kay.Bak.ve Başb.Yrd.	 R. YILMAZ Devlet Bakanı
 Prof.Dr.T.İOSKAY Devlet Bakanı	 M.KEÇECİLER Devlet Bakanı	 Prof.Dr.Ş.Ş.GÜREL Devlet Bakanı	 S.SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof.Dr.Ş.ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 E.S.GAYDALI Devlet Bakanı	 F.ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof.Dr.Ş.Ş.GÜREL Devlet Bakanı	 M.A.İTİZER Devlet Bakanı	 Prof.Dr.H.Ş.ÖRNEK Adalet Bakanı	 S.ÇAKMAKOĞLU Milli Savunma Bakanı
 S.TANTAN İçişleri Bakanı	 S.Ş. GÜREL Dışişleri Bakanı V.	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M.BOSTANCIOĞLU Milli Eğitim Bakanı
 KAYDIN Bayındırlık ve İskan Bakanı	 Prof.Dr.Ş.Ş.ÖRNEK Sağlık Bakanı	 Prof.Dr.Ş.Ş.ÖRNEK Ulaştırma Bakanı	 Prof.Dr.H.Ş.ÖRNEK Tarım ve Köyşleri Bakanı
 K.ÖRNEK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 A.Ş.ÖRNEK Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.İ.TALAY Kültür Bakanı	 E.Ş.ÖRNEK Turizm Bakanı
 Prof.Dr.N.ÇAĞAN Orman Bakanı	 M.Ş.ÖRNEK Çevre Bakanı V.		